Metodyka inwentaryzacji i oceny stanu zwierząt będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Ostoja Czarnorzecka PLH180027

Prace terenowe związane z opracowaniem Planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Czarnorzecka PLH180027 w zakresie gatunków zwierząt i ich siedlisk, obejmą przede wszystkim inwentaryzację gatunków płazów wymienionych w obowiązującym SDF obszaru Natura 2000 objętego Planem. Są to:

- 1193 Kumak górski *Bombina variegata*
- 2001 Traszka karpacka *Triturus montandoni*

Zgodnie z danymi WZS w Rzeszowie istnieje niewielka szansa by – poza kolonią letnią nocka dużego *Myotis myotis* w Rzepniku – w obszarze objętym opracowaniem znalazły się stanowiska ujętych w SDF gatunków nietoperzy. Obszar jednak również zostanie sprawdzony pod tym kątem i w razie stwierdzenia przedmiotowych gatunków, pracami inwentaryzacyjnymi i monitoringowymi objęte zostaną również ich stanowiska i siedliska.

Inwentaryzacja ww. gatunków wykonana zostanie zgodnie z zapisami SIWZ:

1. w zakresie gatunków płazów ekspert:
- przeprowadzi inwentaryzację gatunków płazów wymienionych w obowiązującym SDF danego obszaru Natura 2000 objętego Planem. W ramach prac terenowych określona zostanie liczebność poszczególnych gatunków w obszarze oraz wskazane siedliska gatunków w obszarze.
- przeprowadzi ocenę stanu zachowania gatunków płazów stanowiących przedmiot ochrony oraz proponowane przedmioty ochrony (prace monitoringowe) z wykorzystaniem metodyki Państwowego Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, polegającą na kontroli potencjalnych miejsc rozrodu płazów, którymi mogą być różnego typu zbiorniki wodne, na tyle trwałe, żeby mógł się w nich odbywać rozród i metamorfoza płazów przynajmniej raz na kilka lat. Na stanowiskach przede wszystkim zostanie stwierdzona obecność lub brak gatunku oraz czy odbywa on rozród w danym zbiorniku. W miarę możliwości będzie notowana liczba słyszanych głosów, obserwowanych osobników dorosłych, osobników młodocianych, kijanek czy jaj. Wynikiem badań będą wypełnione karty obserwacji gatunku w obszarze Natura 2000 oraz karty obserwacji gatunku na stanowisku (wraz ze stanem ochrony gatunku na stanowisku).

2. w zakresie gatunków nietoperzy ekspert:
- przeprowadzi inwentaryzację nietoperzy wymienionych w obowiązującym SDF dla danego obszaru Natura 2000 (w tym gatunków z oceną D) w schronieniach letnich oraz zimowych zlokalizowanych w granicach obszaru Natura 2000 objętego planem. W ramach inwentaryzacji schronień letnich zostaną przeprowadzone dwie dzienne kontrole liczebności nietoperzy w obrębie strychu oraz dwie oceny liczebności nietoperzy w podczas wieczornego wylotu na żerowanie. W ramach inwentaryzacji schronień zimowych ekspert przeprowadzi jednokrotne liczenie nietoperzy we wszystkich schronieniach zimowych w obszarze objętym opracowaniem, o ile zostaną stwierdzone.

- przeprowadzi ocenę stanu zachowania nietoperzy w schroniskach letnich oraz zimowych. Ocenę stanu zachowania należy wykonać zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r., Nr 34, poz. 186 z późn. zm.) z wykorzystaniem metodyki Państwowego Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w obrębie każdego schronienia letniego oraz zimowego

Karty, które zostaną zawarte w końcowym raporcie, zamieszczono poniżej.

Literatura:
Bonk M., Sochacki J. 2012. Kumak górski *Bombina variegata*. W: Makomaska-Juchniewicz M., Baran P. (red.). Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ, Warszawa, s. 328-345.
Bonk M., Sochacki J. 2012. Traszka karpacka *Lissotriton montandoni*. W: Makomaska-Juchniewicz M., Baran P. (red.). Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ, Warszawa, s. 406-418.
Kepel A. 2010: 1324 Nocek duży *Myotis myotis* (Borkhausen, 1797). W: Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000. Metodyka monitoringu. GIOŚ, Warszawa. Pp: 220–256.

Wzór karty obserwacji gatunku na stanowisku (taki sam dla obu gatunków płazów)

Karta obserwacji gatunku na stanowisku	
Kod i nazwa gatunku	
Nazwa obszaru	
Nazwa stanowiska	
Obszar Natura 2000	
Inne obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	
Współrzędne geograficzne	
Wysokość n.p.m.	
Nazwa kwadratu	
Opis stanowiska	
Charakterystyka siedliska gatunku na stanowisku	
Informacje o gatunku na stanowisku	
Obserwator	
Daty kontroli	

Stan ochrony gatunku na stanowisku				
Parametr	**Charakterystyki**	**Wartość lub opis oraz komentarz**	**Ocena**	
Populacja	Osobniki dorosłe			
	Larwy			
	Jaja			
Siedlisko	Stałość zbiornika			
	Powierzchnia zbiornika [m2]			
	Pokrycie zbiornika przez roślinność (%)			
	Obecność płycizn			
	Bezpośrednie otoczenie zbiornika			
	Odległość od najbliższego zbiornika (m)			
	Zacienienie zbiornika			

Szanse zachowania gatunku (parametr będzie oceniany na podstawie rozporządzenia MŚ ws. opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru natura 2000)		
Ocena ogólna		

Aktualne oddziaływania				
Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	

Zagrożenia (przyszłe, przewidywane oddziaływania)				
Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	

Inne informacje	
Inne wartości przyrodnicze	
Gatunki obce i inwazyjne	
Inne uwagi	
Dokumentacja fotograficzna i kartograficzna	

Wzory kart obserwacyjnych dla kolonii letnich nocka dużego

Karta obserwacji nocka dużego dla obszaru		
1	Kod gatunku	1324
2	Nazwa gatunku	Nocek duży *Myotis myotis*
3	Kod obszaru	
4	Nazwa obszaru	
5	Kod stanowiska	
6	Nazwa stanowiska	
7	Współrzędne geograficzne	
8	Wysokość n.p.m.	
9	Charakterystyka siedliska gatunku na stanowisku i w jego otoczeniu	
10	Informacja o gatunku na stanowisku	
11	Daty obserwacji	
12	Daty innych obserwacji	
13	Obserwator	
14	Liczebność nocka dużego	
15	Data wypełnienia	
16	Uwagi	
Inne obserwacje		
1	Inne wartości przyrodnicze	
2	Skuteczność i prawidłowość ochrony schronienia	
3	Inne uwagi dotyczące monitoringu	
4	Dokumentacja fotograficzna	

Stan ochrony nocka dużego			
Parametr	Wskaźniki	Wartość wskaźnika	Ocena

Stan ochrony nocka dużego			
Parametry populacji	Liczebność		
	Struktura wiekowa		
Parametry siedliska gatunku	Powierzchnia schronienia dostępna (dogodna) dla nietoperzy		
	Zabezpieczenie przed niepokojeniem nietoperzy		
	Dostępność wlotów dla nietoperzy		
Perspektywy ochrony	Stan populacji gatunku i jego siedliska		
Ocena ogólna			

Wyniki monitoringu letniego		
Pierwsza kontrola		Uwagi
Data i godzina kontroli		
Temperatura powietrza (zakres)		
Liczba osobników dorosłych		
Liczba osobników młodych		
Liczba osobników na wylotach		
Łączna liczba zaobserwowanych osobników		
Druga kontrola		
Data i godzina kontroli		
Temperatura powietrza (zakres)		
Liczba osobników dorosłych		
Liczba osobników młodych		
Liczba osobników na wylotach		
Łączna liczba zaobserwowanych osobników		

Aktualne oddziaływania				
Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	

Zagrożenia (przyszłe, przewidywane oddziaływania)				
Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	

Opracował: Dominik Wróbel
Jasło, maj 2019 r.